

Bugge (*Runverser*) har fäst uppmärksamheten vid det likartade uttryck, som förekommer i ristningen U 102 vid Viby, Sollentuna sn: **mukit mirki furir arkum mani**. Redan Peringskiöld har påpekat likheten i de båda ristningarnas ornamentik. Han antager, att de äro utförda av samme ristare. Detta torde emellertid vara mycket oviss, kanske snarast osannolikt.

301. Skånela kyrka.

Litteratur: J. Bureus, F a 6 s. 213 (Rhezeliuss), F a 5 nr 336 b, F a 1 s. 75; J. H. Rhezelius, F 1 2 nr 38; R. Dybeck, Svenska runurkunder 2 (1857), s. 33; E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 32; Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 413.

Avbildning: Rhezelius, teckning (F 1 2).

Alla uppgifter om runstenen härröra från Rhezelius. Platsen anger han helt allmänt som »Skånila kyrke mur». Troligen sitter stenen inmurad under rappningen i någon av kyrkans väggar. Stenen var sönderslagen ungefär på mitten, och endast den nedre hälften är känd genom Rhezelius' teckning.

Inskrift (enligt Rhezelius):

· nsmar × li - rita · stin pi ... ps mupir · a osmuntr · kla markapi

Asmarr(?) le[t] retta stæin þe[nna] ... [Gu]ðs modir. Asmundr ... markaði.

»Åsmar lät resa denna sten ... Guds moder. Åsmund ... märkte.»

Till läsningen: Stenen är skadad vid runorna 7—10. Runan 8 saknas alldeles på Rhezelius' teckning men bör ha varit ett **t**. I F a 6 finnas följande avvikelser: 1 **a**, 6—12 **lita**, efter 36 **a** finnas runorna **pi**, sålunda ordet **klapi**, vilket av Bureus översattes »glade, *letus*». — Dybeck supplerar 34—36 **kla** till **klakr**(?).

Inskriftens första runa är på Rhezelius' teckning **n**, enligt F a 6 **a**. Möjligen är **n** felläsning för **o** och namnet sålunda **osmar**, d. v. s. *Asmarr*. Ett sådant namn är icke känt från någon annan inskrift. Det är icke heller annars belagt i svenska eller danska källor. I norska medeltidsurkunder finnas emellertid enstaka belägg av namnet *Asmarr* enligt Lind (även i Supplementbandet): från Jämtland, Österdalen och Gudbrandsdalen.

26 **a** kan ha varit rest av ett **in en** 'men', med **a** felaktigt för **n**, såsom icke sällan är fallet. Men sannolikare torde vara, att ristaren varit oviss om beteckningen av första vokalen i namnet *Asmundr*. Han har först ristat **a**, men därefter tillagt ett **o**, sålunda **aosmuntr**.

Efter namnet **osmuntr** följa på Rhezelius' teckning tre runor 34—36 **kla**; F a 6 har fem runor **klapi**. Troligen har stället varit otydligt, och Rhezelius har på sin renritade teckning infört endast de runor, som han säkert kunnat läsa. Möjligen har här stått ett tillägg till namnet *Asmundr* — han betecknar sig vanligen som *As-*

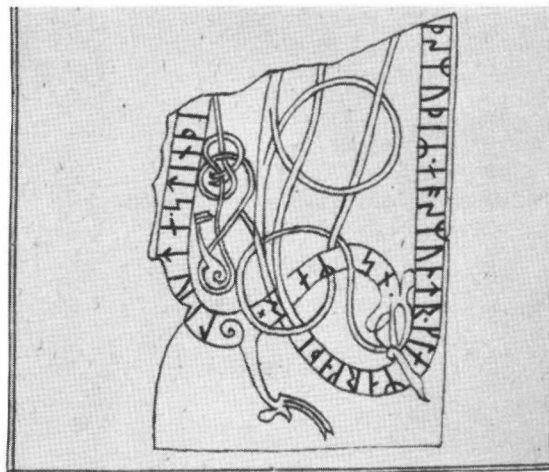

Fig. 8. U 301. Skånela kyrka.
Efter teckning av Rhezelius.

mundr Karasun —, men vad detta i så fall har varit kan numera knappast fastställas. Dybeck och Brate antaga **klakr**, med tvekan och utan någon tolkning av detta ord. Bst i 35 l är på teckningen mycket liten; möjligen är l felläsning för i. Man skulle i så fall kunna förmoda, att här har stått verbformen **kiarpi** 'gjorde', med r uteglömt av ristaren eller senare förstört och oläsligt.

Ristningen är utförd av Åsmund Kåreson och har hans karakteristiska ornamentik.

302. Skånela kyrka.

Litteratur: J. Bureus, F a 6 s. 213 (Rhezelius), F a 5 n:r 336 c, F a 1 s. 75; J. H. Rhezelius, F l 2 n:r 40; R. Dybeck, Svenska runurkunder 2 (1857), s. 33 f.; Sveriges kyrkor, Uppland 4 (1920), s. 413.

Avbildning: Rhezelius, teckning (F l 2).

Även detta runstensfragment är, liksom det föregående, känt endast genom Rhezelius' teckning och uppgifter. Det fanns i kyrkomuren och har förmodligen blivit dolt genom rappning. Inskrift (enligt Rhezelius' teckning):

... ris : a · stin · pina · i - - lr i · nk · ikrip · r ... iur · uk · kups · mpir · ... pir · i · s - - ...

... ræisa stein þenna [æftir] Ingifrið ... [Guð] ok Guðs m[o]ðir ...

»... resa denna sten efter Ingrid ... Gud och Guds moder ...»

Till läsningen: R. 14 har troligen varit **f** och 13—17 **iftir**. I F a 6 uppger Rhezelius 13—18 **ifti** ::: lri. 22 **k** kan möjligen vara felläst för **f**, liksom 27—29 **iur** för **kup**. — Dybeck läser de sista runorna (40—46) i omvänd ordning: **is · i · mip** ... [antaþ]is i mip ...

Runorna stå mellan raka ramlinjer, och stenen synes ha saknat ornamentik. Förmodligen har den tillhört en tidig grupp av oornerade ristningar.

22 **k** är förmodligen en felläsning för **f** och namnet 18—25 **i · nk · ikrip** sålunda kvinnonamnet *Ingifriðr* (*Ingviðr*, *Ingridr*). Jfr **hikifriþr** Sö 196, (gen.) **akakriþnr** U 60, (gen.) **ikifriþ-** L 582, Åby, Husby-Långhundra sn, (ack.) **ikigriþi** L 584 Tibble, Husby-Långhundra sn.

303. Skånela kyrka.

Litteratur: J. H. Rhezelius, F l 2 n:r 40.

Avbildning: Rhezelius, teckning (F l 2).

Rhezelius har avtecknat ett litet fragment av en runsten, som fanns vid Skånela kyrka, förmodligen (liksom de på samma sida avbildade U 299 och U 302) inmurat i kyrkoväggen. Fragmentet liknar i hög grad ett parti av U 300, men kan dock icke ha varit ett sönderslaget stycke av denna runsten, som finnes avbildad hel både hos Rhezelius och i *Bautil*.

Inskrift (enligt Rhezelius):

... - upan ...

... [g]oðan ...

»... gode ...»

Skånela kyrka.

Olof Celsius har (*Svenska runstenar* 1, s. 386) en anteckning, gjord vid Skånela kyrka den 4 juni 1727: »i bogårdsmuren på södra sidan uthan till är ett fragment af en runsten. Inga runor quar.» Han fann även »i kyrkiomuren en sten inmurad men nu öfverstruken med vitkalck»; den kan givetvis vara identisk med någon av de här förut omtalade runstenarna i kyrkans väggar.